ר. ל־ן ניו יורק

באבוב — מלכות בתפארתה

כטבורה של בורו פארק, בשדרה החמש עשרה והרחוב ה־48 מתנוסס לתפארה בנין בית מדרש עצום מימדים המשתרע על שטח של כחצי רחוב. בדיוק באמצעו, בפינה האיסטרטגית ביותר, במ־קום בו אפשר היה להרבות בפאר והדר מתנוסס בית מגורים שבחיצוניותו איננו מסגיר את פנימיותו וכמו אומר לו לבנין העצום הצמוד אליו —

הרכן ראשך, ענק רב מימדים, המתן רגע קט. וכי היכן הצניעות?

וזה הענק מְצַיֵת לו, מקשיב ללא עוררין ופועל בדיוק בדרך הנמסרת לו.

משל? ספור? דוגמא לא מציאותית?

אפשר משל, בודאי לא ספור ודווקא דוגמא מציאותית מאד בניו יורק החרדית של תש"נ — בית המדרש הגדול של באבוב שנבנה סביב ביתו של הרבי שליט"א.

יצאת את בית המדרש שהרכין ראש והצטמצם מפני בית הרבי ופנית מעט לכוון מערב, ובנין רחב ידיים מקדם פניך. מאות רבות של תלמידות עוזבות את בית הספר בדרכן לביתן — "בנות ציון", שבת לכוון מזרח ומעל בנין אחר גבה קומה מזהיר השלט: מתיבתא "בני ציון".

כה וכה מתרוצצים האוטובוסים הצהובים הרבים מספור להובלת תלמידים מהישיבות ובתי הספר, אתה מגיע בעקבות מסוימים שבהם אל שני המקומות הנפרדים הצרים מלהכיל קרוב ל־1500 תלמידים — ישיבת "בני ציון".

עזבת את אזור בורו־פארק ואתה באזור בנוג־הרסט, גם שם הנך מוצא ציון דרך — ישיבה קטנה "כרם שלמה". השארת את ניו יורק רבתי מאחוריך ואתה שם פניך למרומי ההרים, שם יקדמו פניך בהרי פולסברג הבנינים המטופחים והגשר המפורסם בין המחנה למגרש החניה — "ברוכים הבאים למחנה שלוה". ולא רחוק משם יצפו לך בתרדמה חורפית עמוקה בתי מחנה "כרם שלמה", הצפנת עוד יותר ובאזור פרנדל המושלג עתה יקדמו פניך השטחים הנרחבים של "מחנה גִילָה".

ואם עדיין אינך מסתפק בכך והנך נכון לעזוב את מדינת ניו יורק גם באזור פנסילבניה יאותת לך השלט — מחנה "עץ חיים".

עזבת את שטחי ארה"ב, הצפנת לקנדה — למונטריאול או טורונטו, חצית את האוקינוס לכוון לונדון או אנטוורפן, שבת אל ארץ הקודש לירושלים, בת ים או בני ברק, גם בכאן וגם בכאן תוכל למצוא קהילה מאורגנת היטב — באבוב.

לא ביום אחד אורגנו ישיבות, תלמודי תורה, מתיבתות, כוללים, בי"ס לבנות, מחנות קיץ, ועוד ועוד, היתה זו עבודת נמלים משך שנים תחת הנהגתו הברוכה משכבר הימים של כקש"ת האדמו"ר מבאבוב שליט"א.

• נצר משורשיו יפרח

בבאבוב שבגליציה נולד כ"ק האדמו"ר רבי שלמה הלברשטאם שליט"א בר"ח כסליו שנת תרס"ז לאביו האדמו"ר ר' בן ציון זצ"ל הי"ד, חוטר מגזע קדושים.

למד בשקידה בישיבת אביו זצ"ל והשתלם בתורה וחסידות אצל מורו הגאון רבי חיים פרידמן זצ"ל, ראש הישיבה. בגיל צעיר הוכתר להוראה ע"י הגאון רבי שמואל פירר אב"ד קראס בעמ"ס "הר שפר" וע"י הגאון רבי אלתר יחיאל נבנצאל אב"ד סניסלוב בעמ"ס "פרי הארץ" ו"מנחת יחיאל".

כשהעתיק האדמו"ר זצ"ל את מקום מגוריו לעירה טשבין בשנת תרצ"א הושיב את בנו על כס הרבנות בבאבוב ובד בבד שם על שכמו את עול הנהלת הישיבה. הרבי שליט"א ניהל רבנותו ביד רמה ובו בעת פיקח על הלימוד בישיבה ומילא תפקיד אב"ד ור"מ בחדא מחתא לשביעות רצונם של תושבי העיר והסביבה. שמו התפרסם ברחבי גליציה כחריף וממולח והגיעו הדברים לידי כך ששופטים מבית המשפט מטורְנא שלחו לבאבוב משפטים מסובבים לפשרה או לפסק דין. כל הצדדים ראו בו ממשיך נאמן לתפארת שושלות צאנז ורופשיץ.

במשך השנים התפתחו הישיבות בגליציה ועשרות ישיבות כאבוב נפתחו באזור. האדמו"ר זצ"ל בחר בו כמפקח על ישיבות אלו וכמי שיעמוד בראש תוכניות ההדרכה והחינוך שלהן. ישיבות אלו פרחו תחת השגחתו ורבים מתלמידיו כהנו פאר כרבנים, מורי הוראה ושו"בים בקהילות שונות.

• מול גזירות

בשנת תרצ"ו התרגשה ובאה על יהודי פולין גזרת איסור השחיטה היהודית אותה רצו צוררי היהודים לחוקק ב"סיים" הפולני. הכל נחלצו לביטול הגזרה, נציגי הרבנות והקהילות ברחבי פולין וליטא נתכנסו לטכס עצה. בראש ועד הפעולה עמד נשיא "מועצת גדולי התורה" הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זי"ע. בהתיעצויות לקחו חלק בין היתר הגאון רבי מנדלי אלתר מפביאניץ, האדמו"ר מסוכוצ'וב, הגאון מלוצק רבי זלמן סורוצקין, הגאון רבי מנחם זמבא, הרה"צ מבילגורי ועוד, צעיר הדוברים היה האדמו"ר רבי שלמה הלברשטאם מבאבוב שהשתתף בתור ציר גליציה המערבית במשלחת הרבנים וצירי הסיים שבאו לפני המיניסטריון בורשא.

כפי שמסופר בספר "הכנסיה הגדולה" —

"באמצעות שליחים שונים מאנשי סודו בא"י השפיע הגרח"ע על רבה הראשי של אלכסנדריה, רבי דוד פיראטו שמהלכים היו לו בותיקן, לצאת בחשאי לרומי ולנצל את קשריו עם חוגי האפיפיור כדי להפגש עמו ולבקשו שיואיל לפנות לממשלת פולין שתרכך עמדתה הנוקשה בענין וכמו כן לפרסם מצידו אגרת כללית שתבהיר אחת ולתמיד לעולם כולו כי אין שחר לעלילה נבזה זו בדבר אכזריות השחיטה היהודית.

כל הדברים הללו נעשו בחשאיות מוחלטת כדי שלא יִוָדע בפולין שמץ מן הדברים, דבר שעלול היה להמיט שואה על כל הנוגעים בדבר.

מאוחר יותר הוכרז ע"י "אגודת הרבנים" ו"א־גודת ישראל" בהסכמת מרן רבי חיים עוזר זצ"ל על 16 יום בהם יתנזרו יהודי פולין בלי יְצֵא מן הכלל מאכילת בשר כדי למחות על העוול השרי־רותי שנעשה להם.

האדמו"ר רבי בן ציון מבאבוב זצ"ל עם בנו הרבי שליט"א ונכדו הרב נפתלי צבי.

• בימי אימה

באלול תרצ"ט פרצה המלחמה, תוהו ובוהו שררו בכל, החל החורבן, אך גם בימים נוראים אלו לא פסק הרבי שליט"א מלסייע ללומדי תורה. הוא השליך נפשו מנגד בנטו בוכניא לסייע בידי אברך למדן וחסיד בשם רבי ברוך קאנגיסר הי"ד ללמוד ללא הרף במרתף עם ארבעים תלמי־דים. משך שנה וחצי במסירות נפש של ממש עד שנתפסו והוצאו להורג בר"ח אב תש"ב.

ממקום למקום נתגלגל הרבי בשנות השואה — בתחילה תחת שלטון הרוסים ואח"כ תחת הגרמנים. הוא נידון למוות, ניצול בניסים ולא פסק מלנסות להציל נפשות יהודים, באמצעות תחבולות הציל מאות יהודים וכך גם הצליח למלט נפשותיהן של אמו ואחיותיו.

נסתימה המלחמה, לאיטליה הגיע הרבי שבור ורצוץ, מכל משפחתו נותר לו רק בנו הגה"צ הרב נפתלי צבי שליט"א. אך הוא לא נתן לעצמו ליפול בזרועות היאוש, הוא קבל על עצמו לחזור ולבנות את מזבח ה' ההרוס.

סביביו נקבצו אודים מוצלים מאש משרידי בית באבוב, אחד מעיר ושניים ממשפחה, בהם הדליק את אור התורה והחסידות והפיח בהם רוח חיים. הם נקשרו אליו בקשר עמוק כבנים לאב וקשר זה הוליד אחר כך את תפארת בית באבוב המחודש.

• כינוס מיוחד

בחנוכה שנת תש"ו התקימה בלונדון הכנסיה המכינה שהיתה הכינוס האגודאי העולמי הראשון שהתקיים אחרי השואה. בכנס זה השתתפו כ־125 צירים ומאות אורחים מכל ארצות אירופה, א"י ואמריקה. בישיבות הפומביות נכחו אלפים, הכל בצל אימי החרבן הנורא.

בכינוס זה השתתפו בין היתר מרנן ורבנן הגאונים והרבנים: רבי אליעזר סילבר, רבי אהרן קוטלר, רבי משה פינשטיין, הרב פנחס טייץ, הרב אפרים אושרי, רבי נפתלי טיטלבוים מגירבטור, הרב חיים יעקב רוטנברג מאנטוורפן, רבי יחזקאל אברמסקי, הרב דוד אוקס מאנגליה, הרב ד"ר שלמה אהרנסון מציריך כמו רבים אחרים.

את כנס הפתיחה הנחה ר' אהרן גודמן ואת המשא המרכזי השמיע הרי"מ לוין זצ"ל שקרא בכאב: "ווהי כנסיה של יהודים שבורים ומעונים".

אחריו השמיע דבריו הגר"צ מייזלס אב"ד ברגן בלזן שתאר ממראות הזוועה במחנות. את מושב הנעילה הנחה ר' אלימלך טרס נשיא צא"י באמריקה. את המשא המרכזי נשא כ"ק האדמו"ר מבאבוב שליט"א אשר האריך בדבריו וסיפר כיצד ראה כמו עיניו במשך המלחמה שרק אותם שנתחנכו על ברכי התורה מסרו נפשם הן על שמירת תורה ומצוות והן בעניני הצלה, הוא פנה אל הרבנים והעסקנים לקבל עליהם לקרב נערים יתומים מכל החוגים ולהדריכם בדרך המסורה לנו מתוך אהבה וחיבה בבחינת "וראה בנים לבניך" — להתחשב ולראות בני אחרים כבניך.

בהיותו אז בלונדון נתקבל הרבי ע"י חסידי באבוב במקום למלא מקום אביו הי"ד, ומאז צבאו רבים על דלתותיו ושולחנותיו ושתו בצמא שיחותיו ותורותיו.

אז החליט הרבי שליט"א לעבור לארצות הב־

ב"כנסיה מכינה" בלונדון, שנת תש"ו. מימין לשמאל, הרב מגירבטור ז"ל, הרב מספינקא ז"ל, יבדל"א האדמו"ר מבאבוב שליט"א, הרב אליעזר סילבר ז"ל (נואם), והרב מווייצן ז"ל.

רית. באדר תש"ו הוא הגיע לחופי ניו יורק והתישב במערב מנהטן. את כל עיתותיו הקדיש לארגון "ועד פדיון שבויים" כדי להשיג אשרות כניסה עבור אותם פליטים שישבו עדיין במחנות

שר מפולין "דושעק" בביקור בבית האדמו"ר בשנת תשד"ם, בנוכחות רבנים ואדמורי"ם משמאלו הרבי מבלחוב זי"ע מימין האורח, ד"ר יצחק לוין שליט"א.

עקורים ברחבי אירופה, כדי להוציאם מעמק הבכא ולהביאם סוף סוף לחוף מבטחים.

• אודים מוצלים

מידי יום הגיעו לניו יורק חסידים נוספים, אולם משנתרבו הבאים טען משרד הג'וינט הניו יורקי כי הפליטים הבאים יצטרכו להתישב במ־קומות אחרים ברחבי ארה"ב שם התקציבים אינם מתמעטים במהירות שכזו.

הרבי התנגד לכך בתוקף בטענו כי פליטים שבורים אלו זקוקים לחיזוק, לעידוד ולישיבה בצוותא ולא לפזור בגלל מצב תקציב הג'וינט.

החסידים נשארו בניו יורק.

באותו זמן נוסדה ישיבת "בני ציון" ע"ש האדמו"ר הקודם הי"ד זי"ע ועד מהרה נראו ניצנים ראשונים, פרי עמל רב, בחורים חסידיים מתעלים בתורה ובחסידות לשיטת בית באבוב.

כמו כן נפתחו בעידודו של הרבי שליט"א בתי חסידים ותלמודי תורה בשכונות מזרח ניו יורק וברנוויל שבברוקלין שהיו כבר אז מאוכלסים יהודים רבים.

ספור מענין הקשור בחסידות באבוב ובאחד מגדולי חסידי אומות העולם ארע בשנת תש"ז. כאשר כמו בכל אירופה החלו פליטי החרב לשוב לבתיהם אחרי המלחמה ולא רק שמצאו שממה, חורבן וריקנות איומה המצפים להם אלא שנתקבלו ע"י הגויים המקומיים בקבלת פנים עוינת ביותר שהגיעה במקומות שונים לטבח ממש.

אחד מהמקומות הללו היתה העיר פרעשאוו בצ'כוסלובקיה שם התאנה ראש העיר ביותר ליהודים התעלל בהם על כל צעד ושעל. החורבן הפיזי והנפשי היה מושלם אף ספר תורה אחד לא היה בנמצא והיהודים לא יכלו לשית עזרה לנפשם.

ואז בשנת תש"ז הצליחו כמה מיהודי פרעשאוו להגיע לניו יורק כשנודע להם על הקמת "ועד פדיון שבויים" פנו להרבי שליט"א כי יעשה כל אשר ביכלתו להקל מעל המעונים שנשארו מאחור.

סובב השי"ת את הענינים שבאותה תקופה הגיע לארה"ב שר החוץ הצ'כוסלובקי תומאס מסריק, לאחר מאמצים נאות להפגש עם האדמו"ר מבאבוב, זה צייר לפניו נאמנה את מצבם הנואש של יהודי העיר.

מסריק, שהיה ידוע בחכמתו כמו באצילות רוחו השיב לו כי אם יורה לראש העיר כי ירפה מהיהודים יבין הלה כי יד היהודים היתה בדבר ויעשה הכל לשלם להם חורה, משום כך יש למצוא דרך אחרת.

בסופם של דיונים הוחלט לשלוח מארה"ב ספר תורה אותו העניק האדמו"ר מבאבוב במתנה עבור יהודי פרעשאוו עם השר מאסריק. לצורך מסירת ספר התורה לתעודתו יזמן מאסריק לפרג את נציגי הקהילה ובהזדמנות זו יביע דעתו ותקותו באוזני ראש העיר כי יעמוד לימין הפליטים השבים ויעזור להם לפי יכלתו.

מאז שונה המצב ללא הכר.

• מרחיב גבולות

בשנת תשי"ד עבר הרבי ממנהטן לברוקלין לשכונת קרונהייטס ומאז התפתחה חסידות זו בצעדים מהירים. שם הישיבה יצא לתהילה, מחנות הקיץ נפתחו והחסידות באבוב ובראשם הרבי שליט"א היו מעורבים ביותר בחיי הקהילה היה־ודית המתפתחת בניו יורק.

הן בקרונהייטס ומשנת תשכ"ז בבורו פארק נדונו בבית הרבי שליט"א ענינים הנוגעים לחיים היהודים באמריקה או בעולם — אם בעניני חנוך במפעל "תורה ומסורה" או בעזרה למוסדות לילדים חריגים, אם לעזרת פליטים בארצות המ־צוקה ואם לעזרת מוסדות תורה, חסידות ובעלי תשובה בארץ.

שיטת באבוב: על התורה, על החסידות ועל מידות טובות מתקימת לאורך כל הדרך, כל הנזקק והנצרך מתקבל בסבר פנים יפות ושיטה זו מעמידה את החסידות והעומד בראשה כמאסף ומפשר בין המחנות.

בשנת תשי"ט הניח האדמו"ר שליט"א את אבן הפינה לקרית באבוב בבת ים, בשנת תשכ"ג נחוגה חנוכת הקריה שהכילה בימ"ד, דירות וי־שיבה, במשך הזמן נוסף במקום ת"ת, בי"ס לבנות וכולל. בשנה זו נוסף במקום כולל להוראה ולהשתלמות כדי להצמיח שורה חדשה של מורי הוראה בישראל.

בשנת תשל"ו נוסד בירושלים ת"ת, כולל ובית חסידים, אף בני ברק קבלה את חלקה, וכך התפשטו הדברים גם בלונדון, בטורונטו, באנט־וורפן ובמונטריאול מקומות שללא ספק התפשטות זו תרמה לשינוי פני העיר.

• עבר ועתיד

אך לא רק את בנין העתיד, גם את מורשת העבר אין שוכחים בבאבוב. מצב בתי העלמין שם הטריד תמיד את הרבי שליט"א. בשנת תשכ"ה אירגן האדמו"ר הפגנה לפני שגרירות פולין בוו־שינגטון למחות על מצב בתי העלמין. בשנת תשל"ה נסע עם קבוצת חסידים לפולין לעשות לתיקון המצב. בשנת תש"מ נסע בצוותא עם כ"ק האדמו"רים מויז'ניץ ומסאטמר לנשיא ארה"ב דאז, ג'ימי קארטר, להשתדל בנושא זה. בשנת תשמ"א בקר השגריר הפולני בבית הרבי מבאבוב שליט"א לדון בנושאים אלו ובשנת תשד"מ ביקר במקום השר לעניני דתות, דושעק.

מעבר חסידות באבוב מקרונהייטס לבורו פארק הביאה לדחיפה עצומה בבנין השכונה, וכך עם גידולה של השכונה גדלו והתפתחו גם מוסדות הקהילה.

בת"ת "בני ציון" לומדים כ־1500 תלמידים כ"י, בישיבה הקטנה "כרם שלמה" יושבים קרוב ל־150 בחורים, במתיבתא "עץ חיים" מתעלים בתורה וחסידות למעלה מ־400 בחורים. הכולל "זכרון חיים" שוכן בבית המדרש של הקהילה בבורו פארק ובו קרוב ל־100 אברכים.

גם במסגרת החינוך לבנות פורחות. מהגנון ועד לסיום הסמינר מתחנכות קרוב ל־1500 בנות בבנין המפואר של "בנות ציון".

מסגרת הקהילה דואגת לאנשיה בהקמת גמ־ח"ים, עזרה למשפחות נצרכות, ביקור חולים, הוצאת ספרים ועוד ועוד.

ובעונת הקיץ מתפזרים ילדי באבוב במחנות מחוץ לעיר ושם עוסקים בתורה ומחליפים כוח באוירה מזוככת ונעימה.

אין כל ספק שסוד פיתוח והתרחבות חצר באבוב הוא אישיות האדמו"ר שליט"א, פועל ישועות, בעל צדקה, חכם ויועץ, אוהב ישראל ורודף שלום. עוד ינוב בשיבה טובה לאורך ימים עד בוא הגואל ב"ב.

במסכת שבת דף כ"ג מקשינן בנוגע ברכת 'אשר קדשנו במצותיו וצונו' להדליק נר חנוכה', "היכן צונו", והלא מצוה דרבנן היא, ומתרצינן "רב אויא אמר מלא תסור, רב נחמי' אמר שאל אביך ויגדך". ביאר האדמו"ר מבאבוב שליט"א, דכשהדבר נוגע להדליק ולהאיר נשמות ישראל (עליהן נאמר: נר ד' נשמת אדם) ולהעניק להם חינוך טהור (ענין חנוכ"ה), צריכין להזהר מאוד לקיים 'לא תסור', לבל לזוז זיז כלשהו מן הדרך אשר התוו חכמי ורועי ישראל הקדמונים, אלא 'שאל אביך ויגדך', אך ורק בדרך האבות הקדושים תלך, ולא תנסה להת־חכם עליהם ח"ו...

האדמו"ר מבאבוב שליט"א נוהג להכנס באשמורת הבוקר ביום רביעי בשבוע בהמתיבתא לראות ולפקח על הבחורים היושבים והוגים בתורה. האדמו"ר מטייל באורך בית המדרש הלוך ושוב לרגעים מספר, ואחר הוא חוזר לביתו.

"אחר טיול זה" — אמר פעם: "כשאני מתפלל תפלת שחרית, מה מאד ערבים וקולעים דברי השיר של היום: ברוב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי, ברוב דאגות החובות שהמוסדות שקועים בהן, זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חייתני, הבחורים בקול תורתם מנשבים בי רוח ניחומים וחיזוק כמים קרים על נפש עיי־פה"...

המודיע הצעיר

גליון 204 פרשת שמות תש"נ

בֵּינַיִם

אֲנִי נִכְנֶסֶת לְאַחַת מֵהַסִּפְרִיּוֹת הַחֲרֵדִיּוֹת. יְלָדִים הוֹלְכִים, יְלָדִים בָּאִים, מְדַפִּים עֲמוּסֵי סְפָרִים. "זֶה מְעַנְיֵן!" — "לֹא הַכִּי, קַח אֶת זֶה. מַמָּשׁ מְרַתֵּק", אֲנִי שׁוֹמַעַת קִטְעֵי שִׂיחוֹת. יְלָדִים מְדַפְדְּפִים, חֶלְקָם שׁוֹקְעִים בִּקְרִיאָה, אֲחֵרִים סוֹקְרִים אֶת הַתְּמוּנוֹת. וְהַכֹּל כָּל כָּךְ מִשֶּׁלָּנוּ, חֲרֵדִי לְגַמְרֵי, בָּרוּחַ וּבָרֵיחַ וּבָאֲוִירָה. בָּרוּךְ הַשֵּׁם.

אַשְׁרֵיכֶם, יְלָדִים, שֶׁזְּכִיתֶם לְכָל זֶה. כְּשֶׁאֲנִי הָיִיתִי יַלְדָּה, (וְלֹא עָבְרוּ מֵאָז שָׁנִים רַבּוֹת כָּל כָּךְ...) לֹא הָיוּ סִפְרֵי יְלָדִים חֲרֵדִים. קִבַּלְנוּ סְפָרִים מְלֵאֵי מְחִיקוֹת שֶׁהָיוּ זָרִים לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁחֻנַּכְנוּ אֲלֵיהֶם. הָיָה קָשֶׁה לְוַתֵּר עַל קְרִיאָה, וְהָיָה רַע לִקְרֹא מַה שֶּׁהֻצַּע.

וְהַיּוֹם — נִפְלָא. כַּמּוּבָן, יֵשׁ סְפָרִים מַצְלִיחִים וְיֵשׁ מַצְלִיחִים פָּחוֹת. יֵשׁ מְעֻלִּים וְיֵשׁ בֵּינוֹנִיִּים. אֲבָל הַשֶּׁפַע, הַשֶּׁפַע מְרַנֵּין אֶת הַלֵּב. קִרְאוּ יְלָדִים, קִרְאוּ וְתֵהָנוּ. הַקְּרִיאָה מְפַתַּחַת, מַרְחִיבָה אֶת הַדַּעַת, מַרְעִיפָה חֲוָיוֹת עַל הַנֶּפֶשׁ. דְּעוּ לְהַעֲרִיךְ מַה שֶּׁיֵּשׁ לָכֶם.

עַד כָּאן בֵּינְתַיִם,
חני.

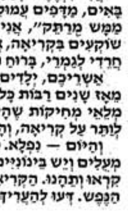

כל הענין התחיל באחת השבתות אחר הצהריים. פגשתי קבוצת ילדות שאני מכירה, הן חזרו מן הארגון. בידיהן מוללו משהו בצבעי כתום־ירוק. חלק מהן השליכו את המשהו הזה על הרצפה.

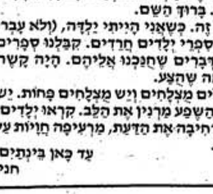

— מה זה הדבר הצבעוני הזה? — שאלתי אותן בהתענינות.

— סתם, המדריכה נתנה — ענו בטון מבטל.

לקחתי כרטיס אחד ליד. הוא היה יפהפה, בלי שום הגזמה. שילוב נהדר של ציור וגרפיקה, סרטים מסתלסלים, "חלון" נפתח לדף פנימי, וכיתוב יפה: אמרת־חז"ל.

— איך אתן זורקות את זה? זה הרי פשוט נפלא! ועד שהמדריכה שלכן עבדה וטרחה, כך אתן מעריכות עבודה? — שאלתי בכעס.

ואז הן סיפרו לי, מה שיש להן לומר על כך.

נכון שהמדריכה עובדת, נכון שלא יפה לזרוק, נכון ש... ונכון ש... אבל נמאס לנו, נמאס לנו מכל זה — הן התלוננו. כל שבת מקבלים משהו אחר, ולא פעם גם ביום חול. כל כרטיס יפה וצבעוני מקודמו, אך זה פשוט משעמם! מה זה אומר לנו? האם הארגון מיועד לכרטיסים בעלי צורות שונות ומשונות? אילו היינו מקבלות פעם או פעמיים בשנה, היינו מעריכות, אבל כשזה בא בקצב שכזה — הרי שאין לחלוקות הללו שום טעם.

ניסיתי לברר את הדברים אצל בנות אחרות, סניפים אחרים, ובכל מקום שמעתי דברים דומים: אין כוח! אין כוח להעריך את הכרטסת המפוארת הזו, היא אינה משרתת שום מטרה. איך אמרה חניכה אחת? אם הפעולה טובה, היא לא צריכה את הכרטיס. ואם היא לא טובה, הכרטיס לא יעזור כלום...

ולמה אני כותבת את זה כאן? כי החניכות ביקשו, מאד ביקשו. "לנו לא נעים לומר זאת למדריכות, זו תהיה כפיות טובה, אבל אנא, תגידי את. אנחנו יודעות שהן קוראות את המדור הזה, לא פעם הן משוחחות אתנו עליו".

ובכן, שמעתי לבקשה, ובשם החניכות אנחנו מבקשים מן המדריכות היקרות: די עם מבול הכרטיסים, איה הקשת המגינה מן המבול?

סִפּוּר

בְּרָכִי שָׁכְבָה בַּמִּטָּה וְכִמְעַט נִרְדְּמָה. פִּתְאֹם הָיָה נִדְמֶה לָהּ, שֶׁהִיא שׁוֹמַעַת אֶת אִמָּא מַזְכִּירָה אֶת שְׁמָהּ, כְּשֶׁהִיא מְשׂוֹחַחַת עִם אַבָּא. בְּרָכִי הִסְתַּקְרְנָה מְאֹד, וְהִתְאַמְּצָה לְהַקְשִׁיב. הִיא הִצְלִיחָה לִקְלֹט כַּמָּה מִשְׁפָּטִים: "הַמּוֹרָה אָמְרָה שֶׁבְּרָכִי נִרְאֵית לָהּ חַלָּשַׁת אֹפִי. לֹא, לֹא דִּבַּרְתִּי אִתָּהּ. לֹא כָּל כָּךְ בָּרוּר לִי לָמָּה הִיא, בְּעֶצֶם, מִתְכַּוֶּנֶת. כֵּן, בַּמִּלִּים הָאֵלֶּה הִיא הִשְׁתַּמְּשָׁה: חַלָּשַׁת אֹפִי".

בְּרָכִי קָמְצָה אֶגְרוֹפִים מִתַּחַת לַשְּׂמִיכָה. אֲנִי? חַלָּשַׁת אֹפִי? — חָשְׁבָה בְּאִי נַחַת. לָמָּה הַמּוֹרָה בְּלוּמָה חוֹשֶׁבֶת עָלַי כָּךְ? אֵיפֹה הִיא רָאֲתָה כִּי אֹפִי חַלָּשׁ? בְּרָכִי הָיְתָה מְאֹד לֹא מְרֻצָּה, וּלְגַמְרֵי לֹא הִסְכִּימָה עִם הָאַבְחָנָה הַזּוֹ. אֲנִי אֶהְיֶה צְרִיכָה כְּבָר לְהַרְאוֹת לָהּ, לַמּוֹרָה בְּלוּמָה, אֵיזֶה אֹפִי שֶׁיֵּשׁ לִי. אֶתֵּן לָהּ כְּבָר לְהַרְגִּישׁ אִם הָאֹפִי שֶׁלִּי חָזָק אוֹ חַלָּשׁ", הִבְטִיחָה בְּרָכִי לְעַצְמָהּ לִפְנֵי שֶׁנִּרְדְּמָה.

לְמָחֳרַת הִגִּיעָה בְּרָכִי לְבֵית הַסֵּפֶר עִם חֲבִילָה וָפְלִים בְּיַלְקוּטָהּ. הִיא לֹא פָּתְחָה אֶת הַחֲבִילָה בַּהַפְסָקַת עֶשֶׂר, אֲפִילוּ לֹא הוֹצִיאָה אוֹתָהּ. הַוָּפְלִים יָשְׁבוּ בְּנַחַת בַּיַּלְקוּט עַד לְשִׁעוּר חֶשְׁבּוֹן. בְּשִׁעוּר חֶשְׁבּוֹן, כְּשֶׁהַמּוֹרָה רִבְקָה כָּתְבָה תַּרְגִּילִים עַל הַלּוּחַ, שָׁלְפָה בְּרָכִי וָפְלוֹן אֶחָד, בֵּרְכָה וְהִתְחִילָה לִנְגֹּס. בְּנוֹת הַסְתַּכְּלוּ בָּהּ בִּתְמָהוֹן אַךְ הִיא הִמְשִׁיכָה בַּאֲכִילָה. כְּשֶׁהַמּוֹרָה לְחֶשְׁבּוֹן הִסְתּוֹבְבָה לַעֲבֹר הַכִּתָּה, הֶחְבִּיאָה בְּרָכִי אֶת הַוָּפְלָה עַל בִּרְכֶּיהָ. זֶה הָיָה קַל וּפָשׁוּט בְּהַרְבֵּה מִמַּה שֶּׁחָשְׁבָה. אַחֲרֵי הַוָּפְלוֹן הָרִאשׁוֹן צָץ הַשֵּׁנִי, אַחַר כָּךְ הִגִּיעוּ הַשְּׁלִישִׁי וְהָרְבִיעִי. דָּבִי, שֶׁיָּשְׁבָה לְיָדָהּ, הִתְכַּבְּדָה בַּחֲמִישִׁי. דָּבִי שִׁכְלְלָה אֶת הָרַעְיוֹן: הִיא לָעֲסָה אֶת קְצֵה עֶפְרוֹנָהּ, וּבְתוֹךְ הַלְּעִיסָה הַזּוֹ הִצְלִיחָה לְהַגְנִיב אֶת הַוָּפְלָה. הַמּוֹרָה לְחֶשְׁבּוֹן לֹא הִבְחִינָה בְּשׁוּם דָּבָר.

הַפַּעֲמוֹן צִלְצֵל וּבְרָכִי הָיְתָה מְרֻצָּה. הִיא הִרְגִּישָׁה תְּחוּשַׁת נִצָּחוֹן: "הָיָה נֶהְדָּר", בִּשְּׂרָה לַחֲבֵרוֹת, "לֹא תַּאֲמֵנָּה עַד כַּמָּה יָכוֹל מַשֶּׁהוּ מָתוֹק בַּפֶּה לַעֲזֹר בַּהֲבָנַת תַּרְגִּילֵי הַחֶשְׁבּוֹן הַמְּסֻבָּכִים". וְהַחֲבֵרוֹת רָצוּ לְנַסּוֹת, לְהוֹכִיחַ בְּעַצְמָן עַד כַּמָּה מַשֶּׁהוּ מָתוֹק בַּפֶּה יָכוֹל לַעֲזֹר בַּהֲבָנַת תַּרְגִּילִים.

אֵינֶנּוּ יוֹדְעִים אִם הַהֲבָנָה אָמְנָם הִשְׁתַּפְּרָה, אָנוּ מְשַׁעֲרִים שֶׁלֹּא, אַךְ מִי שֶׁבְּוַדַּאי הִשְׁתַּפְּרוּ וְהִשְׁתַּכְלְלוּ לְלֹא הֶרֶף הֵם הַפַּטֶּנְטִים לַאֲכִילָה בְּשִׁעוּרִים. לֹא רַק בְּחֶשְׁבּוֹן, בִּכְלָל לֹא. הַמַּעְגָּל הִתְרַחֵב לְהִסְטוֹרְיָה וּלְטֶבַע, וְאַחַר כָּךְ גַּם לְשִׁעוּרִים שֶׁל הַמְּחַנֶּכֶת: גֵּאוֹגְרַפְיָה, פָּרָשַׁת שָׁבוּעַ, וְעוֹד. בָּנוֹת הֵבִיאוּ בְּקֻפְסָאוֹת מַמְתַּקִּים שׁוֹנִים וּמְגֻוָּנִים. בְּרָכִי הָיְתָה הַמּוֹבִילָה בָּעִנְיָן הַזֶּה. בְּעִקָּר חִבְּבָה אֶת אֲכִילַת הַטּוֹפִי בִּזְמַן הַשִּׁעוּרִים. אוּלַי מִשּׁוּם הַוִּכּוּחַ שֶׁהָיָה קָשׁוּר בּוֹ. כְּשֶׁהוֹצִיאָה לָרִאשׁוֹנָה חֲבִילָה טוֹפִי בְּשִׁעוּר, אָמְרָה לָהּ דָּבִי: "לֹא, לֹא כְּדַאי לָךְ, טוֹפִי אֵינֶנּוּ סֻכָּרִיָּה, צָרִיךְ לִלְעֹס אוֹתוֹ וְזֶה לוֹקֵחַ זְמַן. הַמּוֹרָה תַּבְחִין בָּךְ כְּשֶׁתִּלְעֲסִי". —

"אָז בּוֹאִי תִּרְאִי שֶׁאֲנִי כֵּן מְעֻזָּה!" — אָמְרָה לָהּ בְּרָכִי הִיא הֵסִירָה אֶת עֲטִיפַת הַטּוֹפִי, עֲדַיִן בְּתוֹךְ הַיַּלְקוּט, בֵּרְכָה וְהִכְנִיסָה לַפֶּה. הִיא לָעֲסָה, וְלֹא מִהֲרָה. יָשְׁבָה זְקוּפָה וְהִצְלִיחָה לְהִסְתַּדֵּר. פַּעַם עִם הַמַּחְבֶּרֶת, פַּעַם עִם כַּף הַיָּד, כָּל פַּעַם בְּשִׁיטוֹת אֲחֵרוֹת. מֵאָז הָפַךְ הַטּוֹפִי לִהְיוֹת הַמַּמְתָּק הֶחָבִיב עָלֶיהָ בְּיוֹתֵר, בִּמְיֻחָד לְשִׁעוּרִים.

"הַמּוֹרָה בְּלוּמָה אֲפִילוּ לֹא מַעֲלָה בְּדַעְתָּהּ מַה שֶּׁמִּתְרַחֵשׁ כָּאן בִּשְׁעַת הַשִּׁעוּרִים, כּוֹלֵל בַּשִּׁעוּרִים שֶׁלָּהּ" — אָמְרוּ הַבָּנוֹת בַּכִּתָּה. "אִילוּ הָיְתָה יוֹדַעַת" — — — נִסּוּ לְתָאֵר לְעַצְמָן. "הִיא לֹא מְדַמְיֶנֶת לָהּ שֶׁאֲנַחְנוּ כָּל כָּךְ אַמִּיצוֹת". בְּרְגָעִים כָּאֵלּוּ הִרְגִּישָׁה בְּרָכִי נַחַת. זֶהוּ, הִיא הֵבִיאָה אֶת כָּל הָרַעְיוֹן הַזֶּה לַכִּתָּה, מִמֶּנָּה שָׁאֲבוּ כֻּלָּן אֶת הָאֹמֶץ. וְעָלֶיהָ, בְּדִיּוּק עָלֶיהָ, אָמְרָה הַמּוֹרָה שֶׁהִיא חַלָּשַׁת אֹפִי! קָשֶׁה לִסְלֹחַ לָהּ עַל אַבְחָנָה שֶׁבָּזוֹ.

בְּאַחַד הָעֲרָבִים בִּקְּשָׁה אִמָּא מִבְּרָכִי אֶת הַמַּחַט שֶׁנִּתְּנָה לְשִׁעוּר מְלָאכָה. בְּרָכִי חִטְּטָה בַּיַּלְקוּט כְּדֵי לִמְצֹא אֶת הַמַּחַט. הִיא הוֹצִיאָה כַּמָּה סְפָרִים וּמַחְבָּרוֹת, וַאֲפִילוּ לֹא שָׂמָה לֵב שֶׁבְּרֶגַע נוֹשֶׁרֶת מִן הַיַּלְקוּט אֲרִיזָה אַחֶרֶת: נַיְלוֹן שֶׁל עֲדָשִׁים, נְיָרוֹת שֶׁל סֻכָּרִיּוֹת, מַקְלוֹת שֶׁל מְצִיצוֹת, וְכַמּוּבָן: עוֹד וָעוֹד עֲטִיפוֹת טוֹפִי. אַחֲרֵי כַּמָּה דַּקּוֹת שֶׁל חִטּוּט וְהוֹצָאַת אוֹצָרוֹת מִן הַיַּלְקוּט מָצְאָה בְּרָכִי אֶת הַמַּחַט. אֲבָל כְּשֶׁרָצְתָה לְהַגִּישׁ אוֹתָהּ לְאִמָּא, רָאֲתָה שֶׁאִמָּא מַבִּיטָה בָּהּ בְּפָנִים נִדְהָמוֹת. "מָה הוֹלֵךְ פֹּה? מַה יֵּשׁ לָךְ בַּיַּלְקוּט?!" — שָׁאֲלָה אוֹתָהּ בְּפַלִּיאָה וּבְכַעַס. בְּרָכִי הִתְחִילָה לְהִתְגַּמְגֵּם: "אֶ... וְגַם... קְצָת...". לֹא, אִמָּא לֹא הָיְתָה מוּכָנָה לְהִסְתַּפֵּק בְּגִמְגּוּמִים. בְּרָכִי נֶאֶלְצָה לְהַסְבִּיר וּלְסַפֵּר לָהּ אֶת כָּל הָעִנְיָן. אִמָּא הִקְשִׁיבָה בְּפָנִים מְתוּחוֹת וְכוֹעֲסוֹת.

"רָצִינוּ לְהַרְאוֹת לָהּ, לַמּוֹרָה, שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלוֹת, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ אֹמֶץ. וְחוּץ מִזֶּה, נָעִים שֶׁיֵּשׁ תָּמִיד, בְּהֶשֵּׂג יָד, מַשֶּׁהוּ לַפֶּה", נִסְּתָה בְּרָכִי לְהַסְבִּיר.

עָבְרוּ כַּמָּה דַּקּוֹת שֶׁל שְׁתִיקָה עַד שֶׁאִמָּא שֶׁלָּהּ הָיְתָה מְסֻגֶּלֶת לְהָגִיב. "אַתְּ יוֹדַעַת, בְּרָכִי, עַכְשָׁו אֲנִי מְבִינָה מָה אָמְרָה לִי הַמּוֹרָה שֶׁלָּךְ. פַּעַם אָמְרָה לִי הַמּוֹרָה בְּלוּמָה שֶׁאַתְּ חַלָּשַׁת אֹפִי. הִיא צָדְקָה, וְעוֹד אֵיךְ שֶׁצָּדְקָה! מַה זֶּה כָּל הַיּוֹם מַשֶּׁהוּ לַפֶּה? הַפֶּה הוּא הָאָדוֹן וְאַתְּ הָעֶבֶד שֶׁלּוֹ? הַפֶּה שֶׁלָּךְ צָרִיךְ לַעֲבֹד לְלֹא הֶרֶף? וְאַתְּ בֶּאֱמֶת לֹא מְסֻגֶּלֶת לְהַחֲזִיק מַעֲמָד כַּמָּה שָׁעוֹת בְּלִי וָפְלִים וּמְצִיצוֹת וּשְׁטֻיּוֹת אֲחֵרוֹת? אַתְּ מְדַבֶּרֶת עַל זֶה שֶׁהִצְלַחְתֶּם לְסַדֵּר אֶת הַמּוֹרָה. בְּעֵינַי לֹא זוֹ נִרְאֵית הַבְּעָיָה, אִם הַמּוֹרָה רוֹאָה אוֹ לֹא רוֹאָה. הַבְּעָיָה הִיא שֶׁאֵין לָךְ שׁוּם שְׁלִיטָה עַל עַצְמֵךְ! עַל הַפֶּה! עַל הַחֵשֶׁק! חַלָּשַׁת אֹפִי, מַמָּשׁ חַלָּשַׁת אֹפִי".

בְּרָכִי שָׁתְקָה. הִיא הוֹצִיאָה עוֹד כַּמָּה נְיָרוֹת שֶׁל טוֹפִי מִן הַיַּלְקוּט, וְנִזְכְּרָה כַּמָּה הָיְתָה "גֵּאָה" בְּהֶשֵּׂג הַלְּעִיסָה שֶׁלּוֹ...

— "אֵיךְ מְחַזְּקִים אֹפִי חַלָּשׁ?" נִסְּתָה בְּרָכִי לִשְׁאֹל, כְּשֶׁהִיא מִתְבַּיֶּשֶׁת וּנְבוֹכָה. — "אֹפִי אֵינֶנּוּ טוֹפִי וְאֵינוֹ פְּלַסְטְלִינָה", אָמְרָה אִמָּא, "לֹא קַל לְשַׁנּוֹת אוֹתוֹ. אֲבָל אֶפְשָׁר. יֵשׁ לָךְ הַרְבֵּה עֲבוֹדָה עִם עַצְמֵךְ, בְּרָכִי".

הַרְבֵּה עֲבוֹדָה עִם עַצְמֵךְ.

מַה בַּפָּרָשָׁה?

יְהוֹשֻׁעַ פָּחַד מְאֹד מֵהַבְּדִיקָה שֶׁעָלָיו לַעֲבֹר. "זֶה יִכְאַב", אָמַר לוֹ הָרוֹפֵא, "אַךְ זֶה לְטוֹבָתְךָ". הוּא יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה לְטוֹבָתוֹ, וּבְכָל זֹאת מְפַחֵד. כְּשֶׁהִגִּיעַ עִם אִמָּא לַמַּעְבָּדָה הָיָה חִוֵּר וְרָעַד בְּכָל הַגּוּף. "אֲנִי אֶכָּנֵס אִתְּךָ לַחֶדֶר שֶׁבּוֹ יַעֲשׂוּ אֶת הַבְּדִיקָה", הִבְטִיחָה לוֹ אִמָּא. הוֹ, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, מֶרְגַּע זֶה הוּקַל לוֹ מְאֹד. גַּם אִם יִכְאַב, גַּם אִם יִדְקֹר, עִם אִמָּא זֶה אַחֶרֶת. בִּכְלָל אַחֶרֶת.

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיְמָה". כָּךְ הִתְחִילָה גָּלוּת מִצְרַיִם הַמַּכְאִיבָה וְהַמְעַנָּה. בּוֹאוּ וְנַחְשֹׁב אֶת הַגִּימַטְרִיָּה שֶׁל הַמִּלָּה מִצְרָיְמָה:

מ=40	ש=300
צ=90	כ=20
ר=200	י=10
י=10	נ=50
מ=40	ה=5
ה=5	בְּיַחַד: 385.
בְּיַחַד: 385.	

בְּדִיּוּק כְּמוֹ הַגִּימַטְרִיָּה שֶׁל הַמִּלָּה שְׁכִינָה:

גַּם הַשְּׁכִינָה גָּלְתָה עִמָּהֶם לְמִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁלִּמְּדוּ אוֹתָנוּ חֲזַ"ל: "כָּל מָקוֹם שֶׁגָּלוּ שְׁכִינָה עִמָּהֶם".

בְּכָל הַגָּלֻיּוֹת בְּכָל הַמַּצָּבִים הַקָּשִׁים שֶׁלָּנוּ, נִמְצָא אִתָּנוּ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. גַּם אִם כּוֹאֵב, גַּם כְּשֶׁדּוֹקֵר, אִם אַבָּא אִתָּנוּ זֶה אַחֶרֶת. בִּכְלָל אַחֶרֶת.